

Raadsvoorstel 149
Vergadering 4 december 2007

Gemeenteraad

Onderwerp : Evaluatie "Een vinger in de pap"- Leidraad voor bestuurlijke participatie en
Adviesnota Visie Burgerparticipatie 2007-2010
B&W vergadering : 6 november 2007
Dienst / afdeling : ST.BOS

Aan de gemeenteraad,

De voornaamste aanleiding voor de evaluatie en nieuwe visie is dat de gemeenteraad om de evaluatie van "Een vinger in de pap", Leidraad voor bestuurlijke participatie uit 1996 verzocht heeft. De concept-evaluatie en concept-adviesnota met de nieuwe visie zijn op 24 april door ons vastgesteld. Wij hebben over de evaluatie en de nieuwe visie inspraak georganiseerd. De reacties van belanghebbenden en belangstellenden hebben wij samengevat en van commentaar voorzien in de Nota van commentaar en wijzigingen (bijgevoegd).

Hierna volgen de conclusies uit de Evaluatie "Een vinger in de pap", en het motto, de visie en de aanbevelingen uit de concept-Adviesnota Visie Burgerparticipatie 2007-2010 evenals de voorgestelde wijzigingen uit de Nota van commentaar en wijzigingen naar aanleiding van de inspraak.

In de in maart van dit jaar aan u toegezonden adviesnota wordt ook voorgesteld de Subsidieverordening Bestuurlijke Participatie Helmond 1996 in te trekken. Dit vereist een separaat intrekingsbesluit, dat wij thans aan uw raad ter vaststelling aanbieden.

Wij stellen u voor de "Evaluatie "Een vinger in de pap"- Leidraad voor bestuurlijke participatie - Terugblik op tien jaar beleid, effecten en ontwikkelingen en de Adviesnota Visie Burgerparticipatie 2007-2010"Samenwerking op Maat" met inachtneming van de in dit raadsvoorstel opgenomen wijzigingen naar aanleiding van het ingekomen commentaar vast te stellen.

Het advies van de commissie algemene en bestuurlijke aangelegenheden zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, De secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. Mr. A.C.J.M. de Kroon.

Raadsbesluit 149
Vergadering 4 december 2007

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 november 2007
gelet op de bepalingen van artikel 149 van de Gemeentewet.

Overwegende dat op 24 april 2007 de evaluatie van “Een vinger in de pap” - Leidraad voor bestuurlijke participatie door ons is vastgesteld; uit de evaluatie als voornoemd is gebleken dat de onderhavige verordening niet meer functioneert en kan worden ingetrokken;

besluit:

- I. de “Evaluatie “Een vinger in de pap”- Leidraad voor bestuurlijke participatie - Terugblik op tien jaar beleid, effecten en ontwikkelingen en de Adviesnota Visie Burgerparticipatie 2007-2010” Samenwerking op Maat” met inachtneming van de in het bij dit besluit behorend voorstel opgenomen wijzigingen naar aanleiding van het ingekomen commentaar vast te stellen.
- II. In te trekken de Subsidieverordening Bestuurlijke Participatie Helmond 1996.
- III. Dat het besluit als bedoeld onder I in werking treedt de dag na bekendmaking.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 4 december 2007.

De raad voornoemd,
De voorzitter,

de griffier,

Conclusies Evaluatie “Een vinger in de pap”- Leidraad voor bestuurlijke participatie

1. Optimale betrokkenheid is moeilijk te meten

Is de burger optimaal betrokken na tien jaar beleid “Een vinger in de pap”? en wat zijn landelijke ontwikkelingen in deze periode, zo luiden de twee hoofddoelstellingen van deze evaluatie. De eerste vraag is moeilijk te beantwoorden in het algemeen: wanneer heb je “optimaal” bereikt? Het ging in ieder geval niet alleen om opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen, die overigens stabiliseerde rond de 50% in deze tien jaar en dus niet noemenswaardig meer daalde.

In deze evaluatie beoordeelden we vooral het participatiebeleid (uitvoering en effecten van beleid per deeldoelstelling) tussen de verkiezingen is en zetten deze resultaten af tegen de landelijke ontwikkelingen en inzichten.

2. Burgerparticipatie in Helmond is een waardevolle aanvulling op de periode tussen verkiezingen in

Geconcludeerd kan worden dat burgerparticipatie inderdaad een waardevolle aanvulling gebleken is op de periode tussen de verkiezingen in. Door uitvoering van de meeste aanbevelingen uit “Een vinger in de pap” hebben wij veel nieuwe werkwijzen op het terrein van burgerparticipatie ingevoerd of verbeterd en veel initiatieven samen met burgers en (intermediaire) organisaties uitgevoerd.

Zonder deze initiatieven van burgerraadpleging en informatievoorziening voor insprekende burgers, burgerparticipatie bij beleidsontwikkeling en burgerparticipatie bij beleidsuitvoering in de wijk, hadden wij minder over de mening van bewoners geweten en was er veel minder en veel minder gedragen stads-, sectoraal en wijk- en gebiedsbeleid tot stand gekomen en uitgevoerd.

3. In het algemeen behoorlijke tevredenheid bewoners en andere participanten

Hoewel niet iedereen over alles even tevreden is zien we toch dat bewoners in Inwonerenquêtes en in evaluaties en bijvoorbeeld organisaties en bedrijven in klantenonderzoek de gemeente regelmatig een voldoende of hoger geven.

4. Verbeteringen en bijstellingen zijn nodig

Dat betekent niet dat de doelstelling per relatie telkens helemaal bereikt is. Uit bovenstaande kwamen signalen waar wij nog kunnen en moeten verbeteren en suggesties voor nieuwe accenten.

De communicatie en informatievoorziening rond participatie kunnen beter en vooral meer vraaggericht, wat de gemeenteraad betreft maar ook bij interactieve beleidsvorming. ICT biedt veel nieuwe mogelijkheden voor burgerraadpleging en vormen van participatie maar tegelijk blijft persoonlijk contact van gemeentebestuur met de bewoners in welke vorm dan ook met daarbij de erkenning van verschillen tussen bewoners belangrijk. Dat laatste kan met name vorm gegeven worden in voortzetting en levend houden van het wijk- en buurtgericht werken van de gemeente in al zijn facetten. Dit is echter wel aan herbezinning toe gezien enige ontwikkelingen. Dit zijn het gebrek aan vrijwilligers en gevolgen daarvan voor continuïteit en samenhangend daarmee het risico van afnemend vertegenwoordigend karakter. Ook gaat het om realisme van toezeggingen en actiepunten bij klankbordgroepen en tot slot om de ambities in het collegeprogramma ten aanzien van participatie van wijken bij wijkgericht beleid en bewonersparticipatie bij wijkgebonden budgetten.

5. Enkele kernelementen voor de rol van de gemeente bij burgerparticipatie in Helmond

In het algemeen is het bij burgerparticipatie van belang dat de gemeente als partner in de lokale gemeenschap met bewoners en organisaties samenwerkt. Soms aansluitend bij initiatieven van andere partners als gelijkwaardig partner, soms als regisseur en initiator, soms als ondersteuner.

Daarbij zal de gemeente zich zo goed mogelijk in moeten leven in de vraag en optiek van participerende bewoners en organisaties en waar nodig hen op maat moeten ondersteunen bij hun initiatieven. Zowel raad als college en ambtelijk apparaat kunnen burgerparticipatie toepassen, beiden in hun eigen rol. De raad kan bewoners en organisaties tussen verkiezingen in betrekken bij kaderstelling, prioriteiten en thema's. Het college en ambtelijk apparaat kunnen bewoners en belanghebbenden betrekken om die kaders, thema's en prioriteiten in te kleuren.

6. Resultaten evaluatie gebruiken voor nieuwe visie Burgerparticipatie 2007-2010

Aanbevolen wordt dan ook de samenvatting van de bevindingen uit de evaluatie en de conclusies te gebruiken als bouwstenen voor een vernieuwde visie op burgerparticipatie tot 2010. De visie dient om invulling te geven aan de hoofddoelstelling “Sociaal en Betrokken” en de participatiedoelstellingen uit het collegeprogramma 2006-2010. De visie moet ook voorstellen voor concrete maatregelen bevatten.

Deze evaluatie en een aanzet voor een hernieuwde visie en maatregelen dienen met de gemeenteraad en de bewoners en organisaties verder besproken en uitgewerkt te worden. Immers, geen visie op participatie zonder participatie!

Visie burgerparticipatie Helmond 2007-2010

Motto: “*Samenwerking op maat*”

De 10 Uitgangspunten van het gemeentelijk beleid burgerparticipatie 2007-2010:

1. **De gemeente als samenwerkingspartner in de stad in verschillende rollen**
De gemeente werkt als partner samen met burgers en organisaties in de stad. Soms op eigen initiatief burgers en organisaties in de stad betrekken, dan weer aansluiten bij initiatieven van anderen. Soms als regisseur, dan weer als gelijkwaardig partner samen plannen maken (co-productie). Onderwerpen waarbij wij voor burgerparticipatie in ieder geval het initiatief nemen zijn: het vervolgtraject WMO (zoals de Visie Wonen Welzijn en Zorg), leefbaarheid in relatie tot de wijken en het wijk- en buurtbeheer, horecabeleid-sluitingstijden, jongerenparticipatie en deze visie.
2. **Ondersteuning van initiatieven binnen de gemeentelijke mogelijkheden**
De gemeente ondersteunt, waar nodig en als haalbaar binnen gemeentelijke prioriteiten, planningen en financiële mogelijkheden, participatie-initiatieven van bewoners en organisaties. Immers, de meeste vormen van participatie hebben een mate van ondersteuning nodig. Ondersteuning betekent daarbij dus niet automatisch: u vraagt, wij draaien. Wij stimuleren zoveel mogelijk zelfwerkzaamheid met als motto: meer ondersteunen waar nodig, minder waar het kan.
3. **Burgerparticipatie is maatwerk**
De gemeente erkent de verschillen tussen diverse bewoners en organisaties. Daarom maakt zij gebruik van een mix van participatievormen, passend bij de doelgroep.
4. **De gemeente als betrouwbare partner**
De gemeente is een duidelijke en betrouwbare partner in participatieprocessen: afspraken maken, vastleggen en nakomen maar ook uitleggen waarom iets niet kan. Omgekeerd verwachten wij deze houding ook van onze partners zodat constructieve samenwerking kan ontstaan.
5. **Wijk- en buurtgericht werken voortzetten**
De gemeente blijft het wijk- en buurtgericht werken als belangrijk instrument hanteren om vraaggerichte burgerparticipatie vorm te geven.
6. **De gemeente komt op bezoek en toont betrokkenheid**
De gemeente toont zich betrokken door regelmatig initiatieven van bewoners in buurten en wijken te bezoeken en daar gedachten uit te wisselen (“outreachinge werkwijze”) onder het motto: geef de gemeente een gezicht en deel eens een bloemetje uit.
7. **Participatiesuccessen vastleggen in beleid**
De gemeente spant zich in om participatiesuccessen opgedaan in projecten zo mogelijk in beleid te verankeren.
8. **Deregulering: ook bij procedures van inspraak en burgerparticipatie**
De gemeente spant zich in om ook op het vlak van inspraak en burgerparticipatie zo min mogelijk omslachtige en verwarrende regels en procedures te hanteren, ofwel deregulering, met het oog op helderheid voor de bewoners en om geen drempels voor participatie op te werpen.
9. **Vraaggerichte en transparante informatieverstrekking ten behoeve van participatie**
De gemeente gaat de informatieverstrekking voor participerende bewoners meer vraaggericht maken, omdat zulke informatieverstrekking een onmisbare randvoorwaarde is voor succesvolle burgerparticipatie. De norm is een zo groot mogelijk actieve openbaarheid. Dit laatste natuurlijk wel binnen de kaders uit de privacywetgeving, de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) en het protocol informatieverstrekking dat de gemeenteraad heeft vastgesteld.
10. **ICT is belangrijk hulpmiddel bij burgerparticipatie**
De toepassing van ICT is voor de gemeente een belangrijk hulpmiddel bij het uitwerken van de participatievisie in 1. tot en met 9. Het ministerie van BZK heeft 2007 tot jaar van e-Participatie uitgeroepen en in het programma Elektronische Gemeente 2007-2010 komt dit ook terug. Voorgaande uitgangspunten vormen de leidraad voor het domein ICT en democratie (“e-democracy”).

Samenvatting aanbevelingen (inclusief die uit het Collegeprogramma 2006-2010):

I. Relatie kiezer-gekozene:

- 1.1** **Structuur raads- en commissiewerk tegen het licht houden**
Sluit aan bij: Collegeprogramma; doelgroep: gemeenteraad
- 1.2** **Burgerraadplegingen moderniseren**
Sluit aan bij: uitgangspunten 3 en 10; doelgroep: ambtelijk apparaat en gemeenteraad
- 1.3** **Helmondse participatiewijzer op www.helmond.nl**
Sluit aan bij uitgangspunten 2, 8, 9 en 10; doelgroep: bewoners en organisaties
- 1.4** **Hanteren mix van participatie instrumenten door de gemeenteraad**
Sluit aan bij uitgangspunten 2, 3, 4, 6 en 10; doelgroep: gemeenteraad

II. Relatie pleitbezorger/besluitvormer

- 2.1** **Verhoging budget Bevolkingsparticipatie en wijkoverleg (programma 15 Programmabegroting)**
Sluit aan bij uitgangspunten 1, 2 3, 5, 6; doelgroep: bewoners
- 2.2** **Participatienormen voor interactieve beleidsontwikkeling**
Sluit aan bij alle uitgangspunten; doelgroep gemeente en participanten
- 2.3** **Interne participatiewijzer**
Sluit aan bij uitgangspunten 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10; doelgroep ambtelijk apparaat, college, raad
- 2.4** **Bundelen inspraakmomenten waar mogelijk**
Sluit aan bij uitgangspunt 8; doelgroep insprekende bewoners en organisaties
Wij zullen inventariseren waar duidelijkheid en vereenvoudiging aangebracht kan worden bij (wettelijke) inspraak en verbeteringen doorvoeren waar dit mogelijk is.

III. Relatie buurtbewoner/buurtbeheerder

- 3.1** **Kom naar de wijk**
Sluit aan bij uitgangspunten 1, 3, 4, 5, 6; doelgroep: raad, college, apparaat, bewoners
- 3.2** **Voortgaan met de organisatie van buurtavonden**
Sluit aan bij uitgangspunten 1, 5 en 6; doelgroep bewoners en organisaties actief in buurtbeheer en gemeente
- 3.3** **Ondersteuning van de bestaande dynamiek/initiatieven in de buurt of wijk**
Sluit aan bij uitgangspunten 2, 5, 6, 7; doelgroep bewoners
- 3.4** **Veranker participatiesuccessen in beleid**
Sluit aan bij uitgangspunten 7; doelgroep bewoners
- 3.5** **Evaluatie wijk- en buurtbeheer en wijkparticipatie**
Sluit aan bij uitgangspunten 5, 6,7; doelgroep wijkbewoners
- 3.6** **Intrekken verordening SUBSIDIEVERORDENING BESTUURLIJKE PARTICIPATIE HELMOND 1996**
Sluit aan bij uitgangspunten 2, 3, 8; doelgroep: wijkorganen

Wijzigingsvoorstellen op de Adviesnota Visie burgerparticipatie 2007- 2010 naar aanleiding van de inspraak:

- 1. Voorstel:**
In concept-Adviesnota bij uitgangspunt 1 op pag. 17 toevoegen in de zin “onderwerpen waarbij....nemen zijn:” de zinsnede “en waarbij wij burgerparticipatie zeer belangrijk vinden”.
- 2. Voorstel:**
Kennis en ervaring van Ouderenproof gebruiken bij het opstellen van de Nota Wonen, Welzijn en Zorg, onderdeel wijkgerichte benadering.
- 3. Voorstel:**
Inburgering als onderwerp of inburgeraars als doelgroep niet specifiek benoemen in de nota Burgerparticipatie. Wel eventueel in de toekomst (projectmatige/tijdelijke) ondersteuning overwegen als inburgeraars problemen ondervinden om mee te doen in de wijk/buurt
- 4. Voorstel:**
Nu niet eerst nog een nieuwe versie maken maar na vaststelling een Publieksversie maken voor de website en toesturen aan belanghebbenden en belangstellenden. In de Adviesnota wel enig “jargon”

of verwarrende termen veranderen zoals Maatregelen (dit beter aanbevelingen noemen), participatienormen (dit beter spelregels noemen) e.d.

5. **Voorstel:**

Uitgangspunt “De gemeente is een betrouwbare partner” aanvullen met “en neemt de vrijwilligers die participeren serieus”

6. **Voorstel:**

Een extra uitgangspunt voegen tussen punten 8 en 9 als volgt:

”Goede en regelmatige communicatie met deelnemers aan participatie is heel erg belangrijk. Deelnemers moeten vooraf weten wat hun rol is en wat er met hun inbreng wordt gedaan, hoe lang het gaat duren en wat de te verwachten resultaten zijn. Tijdens participatie moet er ook regelmatig teruggekoppeld worden. Deze aandacht voor goede en regelmatige communicatie geldt ook voor insprekers die reacties hebben ingediend via algemene inspraak. Voor een overzicht van deze voorwaarden, zie bijlage [nieuw toe te voegen bijlage, zie hierna]“

Tevens de bijlage 5 uit de Evaluatie (Enige randvoorwaarden, succes en risicofactoren burgerparticipatie) ook als extra bijlage in de Adviesnota opnemen. Ook bij de Maatregelen (wordt aanbevelingen) de relatie met dit nieuwe uitgangspunt aangeven als dit het geval is.

7. **Voorstel:**

Toevoegen in de Adviesnota aan welke uitgangspunten het meeste belang gehecht werd door de aanwezigen op de inspreekbijeenkomst: wijk- en buurtgericht werken voortzetten (41 punten), ondersteuning waar nodig (22 punten) en de gemeente is een betrouwbare partner (15 punten). Ook vermelden dat: “de gemeente komt op bezoek” en “procedures van inspraak eenvoudig” nog vrij veel punten kregen